

РЕШЕНИЕ

№ 12409

гр. София, 13.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 46 СЪСТАВ, в публично заседание на
единадесети юли през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ

при участието на секретаря ЙОРДАНКА Г. ЦИКОВА
като разглежда докладваното от КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ Гражданско дело №
20231110103070 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба от „ФИРМА“ ЕАД, с ЕИК: 11111111, със седалище и адрес на управление: АДРЕС представлявано от изпълнителния директор ЮХЮ срещу И. Н. Г., с ЕГН: ***** и с адрес: АДРЕС с която се моли съда да приеме за установено, че ответникът дължи на ищеца

-1722.09 лв. /хиляда и седемстотин двадесет и два лева и 09 стотинки/ - главница;

-518.78 лв. /петстотин и осемнадесет лева и 78 стотинки/ - договорна /възнаградителна/ лихва, дължима за периода от 28.07.2020 г. до 05.03.2022 г.;

- 515.62 лв. /петстотин и петнадесет лева и 62 стотинки/ - лихва /обезщетение/ за забава, дължима за периода от 29.07.2020 г. до датата на подаване на заявлението в съда/02.08.2022 г./,

-законна лихва върху главницата считано от датата на подаване на Заявлението за издаване на Заповед за изпълнение /02.08.2022 г./ до окончателно погасяване на дълга, по отношение на които суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. №42125/2022 г. на СРС.

Ищецът твърди, че на 31.01.2019 г. между „ФИРМА“ ЕАД, като заемодател и И. Н. Г. като заемател е сключен договор за потребителски кредит с № 11111111, съгласно който заемодателят се е задължил да предостави на заемателя под формата на заем парична сума в размер на 2554.5 лв., представляваща главница и чиста стойност на кредита. Кредиторот е превел кредитните средства по лична банкова сметка на кредитополучателя. Кредитополучателят се е задължил да върне дължимата по договора парична сума, ведно с уговорената лихва, при което общата стойност на плащанията по кредита е в размер на 4095.26 лв. Така, договорната лихва по кредита е уговорена от страните в размер на 1540.76 лв. На основание сключения между страните договор, кредитополучателят се е задължил да върне сумата по кредита в срок до 05.03.2022 г., на 36 броя месечни погасителни вноски, съгласно погасителен план, в който е посочен падежа на всяка отделна погасителна вноска, като първите 35 броя вноски са в размер на 113.76 лв. всяка, а последната погасителна вноска е изравнителна и е в размер на 113.66 лв. Срокът на договора е изтекъл на 05.03.2022 г. с последната погасителна вноска и не е обявяван за предсрочно изискуем.

При забава в плащането на месечна погасителна вноска, Кредитополучателят дължи

обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва върху просрочената главница. На длъжника е начислена лихва за забава за периода от 29.07.2020 г. до датата на подаване на заявлението в съда. Общият размер на начислената лихва за забава е 515.62 лева. За периода 13.03.2020 г. - 14.07.2020 г. не е начислявана лихва за забава или неустойка, в изпълнение на разпоредбата на чл. 6 ЗМДВИПОРНС.

Поддържа се, че на 25.11.2021 г. е подписано Приложение № 1 към Договор за покупко- продажба на вземания (цесия) от дата 31.08.2018 г. между „ФИРМА“ ЕАД, ЕИК 131 134023 и „ФИРМА“ ЕАД, ЕИК 11111111, по силата на което вземанията на „ФИРМА“ ЕАД срещу И. Н. Г., произтичащи от Договор за потребителски кредит №11111111 от дата 31.01.2019 г. са прехвърлени изцяло с всички привилегии, обезпечения и принадлежности, включително и всички лихви на дружеството – кредитор.

Сочи се, че длъжникът е уведомен за станалата продажба на вземането от името на „ФИРМА“ ЕАД, чрез пълномощника „ФИРМА“ ЕАД, с Уведомително писмо с изх. № УПЦ-П-ТБИ/11111111 от дата 09.12.2021 г., изпратено с известие за доставяне. Уведомлението за извършената цесия се представя и като приложение към исковата молба.

Претендират се разноски.

В срока по чл. 131 ГПК ответната страна не е депозирала отговор на исковата молба.

Софийският районен съд, като прецени доводите на страните и събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между „ФИРМА“ ЕАД, от една страна, и ответника И. Н. Г. е сключен Договор за потребителски кредит № 11111111 /31.01.2019 г., по силата на който е отпуснат заем в размер на 2000 лева при следните условия: размер на застрахователна премия : 280.80 лв., такса за оценка на риска : 273.70 лв., дължима в деня на подписване на договора, финансирана от кредитора, издължавана с месечните вноски, общ размер на кредита : 2 554.50 лв., годишен лихвен процент - 33.75%, годишен процент на разходите - 48.08%, обща сума, дължима от потребителя - 4095.26 лв., месечни погасителни вноски - 36 броя = размер на погасителна вноска - 113.76 лв., падеж на първа погасителна вноска - 05.04.2019г. и падеж на последна погасителна вноска - 05.03.2022г.

Представено е копие на Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания(цесия) от 31.08.2018 г., сключен между „ФИРМА“ ЕАД–цедент и „ФИРМА“ ЕАД –цесионер и Анекс към същия- Приложение №1/25.11.2021 г. . с който „ФИРМА“ ЕАД е прехвърлило на „ФИРМА“ ЕАД вземането си към различни длъжници, индивидуализирани с приложение №1. Видно от същото, извадка от която се намира по делото е цедирано вземане под №3944 по договор 11111111от 31.01.2019 г. с длъжник И. Н. Г..

Съгласно т.3.7. от Рамковия договор, цесионерът е изрично упълномощен за уведомяване на длъжниците, чиито вземания се прехвърлят, за цесията. Представено е и пълномощно, с което цедентът „ФИРМА“ ЕАД е упълномощил цесионера „ФИРМА“ АД да уведоми от името на цедента всички длъжници по всички вземания на дружеството, които то е цедирало съгласно договор за продажба и прехвърляне на вземания от 31.08.2018 г. и Приложение №1 към него.

По делото е представено и уведомително писмо от 25.11.2021 г. с адресат ответника И. Н. Г., с които заемодателят „ФИРМА“ ЕАД чрез „ФИРМА“ ЕАД го уведомява за извършеното на 25.11.2021 в полза на „ФИРМА“ ООД прехвърляне на вземанията си по договора за паричен заем. Приложено е известие за доставяне, в което е посочено име на получател И. Г., видно от което той е получил уведомлението лично на 10.12.2021 г. Независимо от това уведомителното писмо е връчено, ведно с исковата молба, в която са

направени изявления за уведомяване за цесията.

По делото е назначена и изслушана съдебно-счетоводна експертиза. Вещото лице е установило от извлечение по разплащателна сметка с титуляр И. Н. Г., с IBAN: 11111111111111111111, че сметката е заверена със сума в размер на 2 554.50 лв. на дата 31.01.2019г. Като основание е записано „Усвояване на кредит с код от СمارтИнфо: 11111111” На същата дата /31.01.2019г/ сметката е дебитирана със сумите: 280.80лв.,с основание - усвояване на кредит / застрахователна премия/; 273.70 лв., с основание - такса за отпускане/усвояване/одобрение и 2000.00 лв. - изплатени на каса с получател И. Н. Г..

Вещото лице е установило, че платените суми от ответника в полза на „ФИРМА“ ЕАД в периода 05.04.2019 г. до 04.11.2021 г. са общо в размер на 1 868.65 лв. От предоставената Служебна бележка от счетоводството на „ФИРМА“ АД е установено, че по сметка на дружеството няма постъпили суми. Така общо платеното по процесния договор до 02.08.2022г. е в размер 1 868.65 лв.

Служебно поставен от съда е въпрос към вещото лице след като се запознае с процесния договор за кредит и съобрази клаузите „Защита на кредита“ и „Еднократна такса за оценка на риска“, да определи с включването на сумите по тези клаузи какъв е годишния процент за разходите на процесния договор за потребителски кредит.

Според варианта с включване на „Еднократна такса за оценка на риска“ и премия Защита на кредита вещото лице е съобщило следните условия: главница: - 2554.50 лв., годишна лихва - 33.75 %, еднократна такса 273.70 лв., застрахователна премия 280.80 лв. и срок за погасяване : 36 равни месечни вноски като годишния процент на разходите, определен чрез калкулатор за ГПР, е в размер на 70.30% .

При така установената фактическа обстановка, настоящият състав на Софийският районен съд достига до следните правни изводи:

Правната квалификация на предявените искове е чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 430, ал. 1 и ал. 2 ТЗ във вр. чл. 9 ЗПК и чл. 86 ЗЗД във вр. с чл. 422 ГПК във вр. чл. 415 ГПК..

Предявеният установителен иск по чл.422 от ГПК е допустим предвид издадената в полза на ищеца заповед за изпълнение по реда на чл.410 ГПК, която е връчена на длъжника, който е подал възражение по чл. 414 от ГПК, а исквата молба е предявена в едномесечния срок по чл.415, ал.1 от ГПК.

От представените по делото писмени доказателства се установява, че „ФИРМА“ ЕАД и ответника И. Н. Г. са били в облигационни отношения, възникнали по силата на договор за потребителски кредит. Спрямо този договор се прилагат разпоредбите на ЗПК и ЗЗП. Ответникът е усвоил изцяло сумата от 2000 лева, което се установи от изслушаната и приета съдебно-счетоводна експертиза. Настъпил е крайния срок на договора- 05.03.2022г. и всички вземания по него са изискуеми.

С цесията кредиторът прехвърля вземането си на трето лице. За да е налице сключен договор за цесия и вземането да премине върху третото лице е достатъчно постигане на съгласие между него и кредитора. Приемането на цесията от длъжника и неговото участие при сключването на договора не е необходимо. За да породи действие по отношение на

длъжника, цесионният договор следва да му бъде съобщен от предишния кредитор - чл. 99, ал. 3 и ал.4 от ЗЗД. Установеното в чл. 99, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗД задължение на цедента има за цел да обвърже длъжника с договора за цесия и да го защити срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение. Уведомяването създава достатъчна сигурност за длъжника за извършената замяна на стария кредитор и гарантира точно изпълнение на задължението му спрямо лице, легитимирано по смисъла на чл. 75, ал. 1 от ЗЗД. Това не означава, че предишният кредитор няма право да упълномощи новия кредитор да извърши съобщението до длъжника, като негов пълномощник, каквото е налице в настоящия случай, предвид приложените към договорите пълномощни. Съгласно разпоредбата на чл. 36 от ЗЗД представителната власт възниква по волята на представлявания, като нейният обем се определя според волеизявлението на упълномощителя /чл. 39 от ЗЗД/ и не са предвидени никакви изрични ограничения посредством императивни правни норми на тази власт, свързани с уведомяването за цесията. По силата на принципа за свобода на договаряне няма пречка старият кредитор да упълномощи новия за извършване на уведомлението. Това упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗД. Предвид изложеното, установеното в чл. 99, ал. 4 от ЗЗД задължение на цедента да съобщи на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането има за цел да защити длъжника срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение, т.е. срещу изпълнение на лице, което не е носител на вземането. Ненадлежното уведомяване или липсата на такова, за прехвърляне на вземането, би имало значение, само при условие, че ответникът е платил своето задължение по договора за кредит. В случая, няма твърдение че ответникът е платил преди връчване преписа от исковата молба на различно от цесионера-ищец лице. Не се твърди по делото да е извършено плащане на стария кредитор /цедента/, в който случай неуведомяването на длъжника за извършената цесия би имало значение.

Още с Решение № 123 / 24.06.2009 год. по т.д.№ 12 / 2009 год. на II т.о. на ВКС е прието, че уведомление, изходящо от цедента, но приложено към исковата молба на цесионера и достигнало до длъжника със същата , съставлява надлежно съобщаване за цесията, съгласно чл. 99 ал.3 пр. първо ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника , на основание чл.99 ал.4 ЗЗД. Същото следва да бъде съобразено като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска , на основание чл. 235 ал.3 ГПК. В този смисъл е константната практика на върховната инстанция: Р. № 3/16.04.2014 г., т. д. № 1711/2013 г., I т. о., Р. № 78/09.07.2014 г., т. д. № 2352/2013 г., II т. о., Р. № 114/07.09.2016 г., т. д. № 362/2015 г., II т. о, Р. №46/25.05.2017 г., т.д.№572/2016 I т.о. и др.

Ето защо в процесния случай с оглед доказателствата за връчване на съобщението, както преди завеждането на делото, така и като част от преписката към исковата молба на ответника, както и поради изричното изявление, инкорпорирано в исковата молба, е изпълнено изискването длъжникът да е уведомен за цесията Следователно цесията на осн. чл.99, ал.4 ЗЗД е породила своето действие спрямо кредитополучателя и ищецът има качеството кредитор спрямо ответника.

Процесният договор за кредит попада в обсега на ЗПК, поради което трябва да отговаря на императивните разпоредби на този закон. Нормата на чл.11, ал.1 ЗПК ясно посочва какво следва да съдържа договорът за кредит. Според чл.22 ЗПК когато не са спазени изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9, договорът за потребителски кредит е недействителен.

В договора трябва да се посочи размера на лихвения процент, като в конкретната хипотеза в този процент трябва да е включена и сумата по „Защита на кредита“ и „Еднократна такса за оценка на риска“, която е сигурна печалба за кредитора. Следователно годишният лихвен процент няма да е 33.75%, както е записано, а следва да е по-голяма число, ако в него участват и вземанията за сумите от 280.80 лева и 273.70 лева. формално

уговорени като клаузи „Защита на кредита“ и „Еднократна такса за оценка на риска“. Нарушен е чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, тъй като не е посочен реалният годишен лихвен процент.

Освен това, доколкото лихвата е част от ГПР, е следвало да се посочи и друг размер на ГПР, различен от този в договора. В този размер следва да участват и сумите по клаузите „Защита на кредита“ и „Еднократна такса за оценка на риска“ -280.80 лева и 273.70 лева, изразени като процент. Това не е сторено, поради което е нарушен чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. С включването им размера на ГПР става 70.30 %, надвишаващ над законовия максимум- 50 %, а именно представлява седем пъти размера на законна лихва -/чл.19, ал.4 ЗПК/. По изложените съображения, доколкото са налице нарушения на чл.11, ал.1, т.9 и т.10 ЗПК, целият договор за заем следва да бъде приет за недействителен – чл.22 ЗПК.

При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл.23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производството по чл.422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл.23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл.55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор, в частност при нищожен договор за потребителски кредит и позоваване от страна на потребителя на изтекла погасителна давност. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл.23 ЗПК в специалния ЗПК./ Решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр.д.№ 3855 по описа за 2021 г.на ВКС, IV Г.О.

Нищожните клаузи не могат да бъдат заменени по смисъла на чл. 26, ал. 4 от ЗЗД от императивни правила досежно максимално допустимия размер на договорната лихва, нито да бъде прието, че единствено частично недействителни са уговорените клаузи „Защита на кредита“ и „Еднократна такса за оценка на риска“, невключени в ГЛП и ГПР. Ако съдът изменя съдържанието на неравноправните и нищожните клаузи, съдържащи се в потребителски договор, това ще навреди на постигането на дългосрочната цел, предвидена в член 7 от Директива 93/13. Това действие на съда би способствало за премахването на възпиращия ефект, упражняван върху продавачите и доставчиците чрез самото неприлагане на такива неравноправни клаузи спрямо потребителя, тъй като продавачите и доставчиците биха останали изкушени да използват посочените клаузи, ако знаят, че дори и последните да бъдат обявени за недействителни, договорът все пак ще може да бъде допълнен в нужната степен от националния съд, така че да се гарантират интересите на тези продавачи и доставчици. / в т. см. решения от 14 юни 2012 г., Banco Español de Crédito, C:618/10, EU:C:2012:349, т. 69, от 30 април 2014 г., Kásler и Káslerné Rábai, C:26/13, EU:C:2014:282, т. 79 и от 26 март 2019 г., Abanca Corporación Bancaria и Bankia, C:70/17 и C:179/17, EU:C:2019:250/.

Безпротиворечиво е разбирането в съдебната практика и в юриспруденцията, че главницата по договора за кредит представлява заетата сума – паричните средства, които се предоставят за ползване на кредитополучателя, които съгласно процесния договор са в размер на 2000 лева, а именно и същата сума е усвоена от кредитополучателя. Всички други вземания, уговорени в договора като лихви, неустойки, такси и т. н, нямат характер на главница. В случая цесионерът на банката няма основание да претендира сума за главница

над 2000 лева.

Съобразно разпределената от съда доказателствена тежест, по делото е установено заплащане от страна на ответника на сумата от 1 868.65 лв. Без значение е как банката е отнасяла тези суми. Както бе посочено по-горе при недействителност на кредита се дължи само главница без такси, лихва и разноски, съответно заплащането на сумата от 1 868.65 лв. следва да се отчете като правопогасяващ юридически факт, а остатъчното задължение на длъжника по кредита е в размер на 131.35 лева- главница, до който размер искът се явява основателен.

На основание чл.78, ал.1 от ГПК, на ищеца се следват деловодни разноски за настоящото производство, чийто размер, възлиза на 21.69 лева от пълно претендиран размер от 455,13 лева- 55.13 лева държавна такса, 300 лева- депозит за вещо лице и и юрисконсултско възнаграждение, определено от съда в размер на 100 лева по реда на чл.78, ал.8 от ГПК, вр. с чл.37, ал.1 от ЗПрП вр. с чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащане на правната помощ/.

Съгласно мотивите към т. 11г от ТР №4/2013 на ОСГТК на ВКС съдът, който разглежда иска, предявен по реда на чл. 422, респ. чл. 415, ал. 1 ГПК, следва да се произнесе за делимостта на разноските, направени и в заповедното производство, като съобразно изхода на спора разпредели отговорността за разноските както в исковото, така и в заповедното производство. Видно от приложените към заповедното производство доказателства следва да се присъдят разноски в размер от 5.01 лева от пълен претендиран размер от 105.13 лева.

Водим от горното и на основание чл.235 и чл.236 от ГПК, Софийският районен съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на И. Н. Г., с ЕГН: ***** и с адрес: АДРЕС че дължи на „ФИРМА“ ЕАД, с ЕИК: 11111111, със седалище и адрес на управление: АДРЕС представлявано от изпълнителния директор ЮХЮ на основание чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, във вр. чл. 420, ал. 1 ТЗ във вр. чл. 9 ЗПК във вр. чл. 99 ЗЗД и чл. 422 ГПК **сумата от 131.35 лева- остатъчна главница по недействителния на основание чл. 23 ЗПК Договор за потребителски кредит № 11111111/31.01.2019 г. , сключен между „ФИРМА“ ЕАД и И. Н. Г., по отношение на която суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. №42125/2022 г. на СРС, като ОТХВЪРЛЯ** исквете с правно основание чл. 79, ал. 1, предл.първо ЗЗД, чл. 430, ал. 1 и ал.2 ТЗ във вр. чл. 9 ЗПК и чл. 86 ЗЗД за разликата над уважения размер от 131.35 лева до пълния предявен размер от 1722.09 лв. – главница, 518.78 лв. - договорна /възнаградителна/ лихва, дължима за периода от 28.07.2020 г. до 05.03.2022 г., 515.62 лв. - лихва /обезщетение/ за забава, дължима за периода от 29.07.2020 г. до датата на подаване на заявлението в съда/02.08.2022 г./ и за законна лихва върху главницата считано от датата на подаване на Заявлението за издаване на Заповед за изпълнение /02.08.2022 г./ до окончателно погасяване на дълга, по отношение на които суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. №42125/2022 г. на СРС.

ОСЪЖДА И. Н. Г., с ЕГН: ***** и с адрес: АДРЕС да заплати на „ФИРМА“ ЕАД, с ЕИК: 11111111, със седалище и адрес на управление: АДРЕС представлявано от изпълнителния директор ЮХЮ на основание чл. 78, ал. 1 ГПК -деловодни разноски в размер на **21.69 лева** за настоящото производство и **5.01 лева** за ч.гр.д. №42125/2022 г. на СРС.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____

